

'Kosten verlagen met eigen elektriciteitsopwekking'

Jan en Wim Valstar: "Doordat we dicht bij de veiling zitten, weten ze ons snel te vinden voor naleveringen."

Orchideeënkwekerij W&J Valstar in 's-Gravensande teelt op 12.500 m² zestig soorten cymbidiums. Het kleinschalige familiebedrijf is zeven jaar geleden de bakens gaan verzetten. Van paprika's schakelde het bedrijf over op cymbidiums. Twee jaar geleden zijn twee mini WKK's aangeschaft. Niet om elektriciteit terug te leveren, maar om de kosten te verlagen.

TEKST EN BEELD: HARRY STIJGER

Tot 2003 hebben Jan en Wim Valstar groenten geteeld. Eerst in de grond en vanaf begin jaren tachtig op substraat. Na tien jaar tomaten en nog eens tien jaar paprika op steenwol, is het bedrijf cymbidiums gaan telen. Hoofdreden hiervoor was dat

Wim een allergie voor paprikastuifmeel opbouwde. De telers: "Achteraf gezien is dat een goede beslissing geweest als je kijkt naar de toegenomen grootschaligheid in de groenteteelt. We zagen het niet zitten om in een groot groentebedrijf te investeren."

Keuze cymbidium

De broers hebben bewust gekozen om kleinschalig te blijven. Ze willen geen groot bedrijf runnen en vanwege hun sociale contacten niet uit het Westland verhuizen.

[Vervolg op pagina 50](#)

'Kosten verlagen met eigen elektriciteitsopwekking'

"Achteraf gezien hebben we een goede beslissing genomen om kleinschalig te blijven en cymbidiums te gaan telen."

➤ **Vervolg van pagina 49**

Wim over de keuze voor cymbidium: "Een ander groentegewas was niet meer aan de orde. Bij potplanten wordt zo'n 60% bemiddeld. Dan moet je zelf aan de gang met acquisitie van afnemers. Bovendien vraagt een potplantenteelt investering in automatisering. We zijn dan ook naar een snijbloem, anthurium of cymbidium, gaan kijken. Van beide teelten wisten we niets, maar bij anthurium hadden we uiteindelijk geen goed gevoel."

De eerste jaren waren ze nog onbekend in de cymbidiumwereld. In de afgelopen jaren hebben ze een aardig netwerk en veel vertrouwen opgebouwd. Inmiddels is Jan voorzitter van landelijke gewascommissie cymbidium.

Kwaliteit leveren

De cymbidiumteelt vindt plaats in containers met perliet, los van de grond. De planten bloeien één keer per jaar. De gebroeders proberen de bloemtakken 'gemengd' (in kleur) aan te voeren op de veiling. Dat lukt voor 90%, omdat er dan minimaal vier basiskleuren (groen, geel, wit en roze) in bloei moeten staan. Er gaan zes takken van 80 cm in een doos en negen takken van 60 cm lengte.

Het oogstseizoen begint in augustus en loopt door tot en met mei. In juni en juli staan er geen takken in bloei. Elke markt heeft een bepaalde voorkeur voor kleuren. Italië wil lichte kleuren, bijvoorbeeld licht roze en geen donker roze. De takken met bruine bloemen, die vroeg in het seizoen bloeien, gaan vanwege Halloween veelal naar Amerika.

"De kracht van onze kwaliteit is de vaste club mensen waar we mee werken. Door de vele soorten en kleuren kunnen we niet met een vreemde club mensen werken. Bij ons gaat netheid voor snelheid", aldus de telers.

Elektriciteitsvoorziening

Het bedrijf heeft geen belichting boven het gewas, maar gebruikt wel elektriciteit in de bedrijfsruimte en voor de pompen van de hogedruk vernevelinstallatie. In een warme zomer is hier extra elektriciteit voor nodig. "In maart 2009 kwam Dirk-Jan Haas van Mertens-Agro met informatie over mini WKK's. Hiermee konden we zelf elektriciteit opwekken en kosten besparen", legt Wim Valstar uit. Een mini WKK met condensor verbruikt 3,5 m³ gas/uur en levert 5,5 kWh elektriciteit en 15,5 kWh warmte op.

Op basis van berekening met de gas- en elektriciteitsverbruiken van 2008 waren er rendabele mogelijkheden voor twee mini WKK-installaties. "De berekende 8.472 draaiuren per jaar leveren 93.192 kWh op, waarmee dit bedrijf zelfvoorzienend is in het elektriciteitsverbruik. De opgewekte warmte is in de kas te gebruiken", zegt Ronnie Vos van Joh. Vos Capelle. Hij geeft verder aan dat het energieplaatje, de verhouding elektra- en warmteverbruik, van het bedrijf belangrijk is. De mini WKK's zijn vooral geschikt voor bedrijven met een continue maar lage warmtevraag. De units zijn tot maximaal 10 stuks schakelbaar. Deze flexibiliteit maakt maatwerk mogelijk.

Korte terugverdientijd

Bij Valstar zijn de twee mini WKK's in november 2009 in bedrijf gegaan. Hiermee waren ze de eerste in de cymbidiumteelt en in het Westland. De WKK-installaties draaien continu, mits de warmte in de teelt is te gebruiken of op te slaan in de warmtebuffer van 95 m³. De installaties leveren maximaal 15% van benodigde warmte.

Na een vol jaar gedraaid te hebben, blijken de berekeningen goed te kloppen. Vorig jaar is er 7.000 kWh teruggeleverd aan het

elektriciteitsnet. De teler: “De mini WKK’s zijn niet rond gerekend op teruglevering, want daar verdien je het niet op. Het gaat om de kostenbesparing. Doordat we geen elektriciteit in te hoeven kopen, betalen we ook geen hoge energiebelasting op de eerste 10.000 kWh. Bovendien is gas, omgerekend in energiewaarde, goedkoper dan elektriciteit.” Mede door het installeren van een tweede schermdoek, is het totale gasverbruik niet echt gestegen.

De terugverdientijd is ongeveer vijf jaar, maar de technisch levensduur minimaal vijftien jaar. De rente en aflossing van de hypotheeklening voor de investering worden nu al terugverdiend met de lagere energiekosten. “De eerste vijf jaar is het kostenneutraal, daarna ga je verdienen. Deze terugverdientijd is zonder subsidies. Met subsidies zou de terugverdientijd een jaar korter zijn”, meldt Wim Valstar.

Eenvoudige inpassing

Bij de telers zijn al veel collega’s van kleine bedrijven, zowel cymbidium als andere snij-

Voor het ‘gemengd’ aanvoeren zijn minimaal vier basiskleuren (groen, geel, wit, roze) nodig.

bloemen, komen kijken. “Ze zijn allemaal geïnteresseerd, maar hebben het geld niet om te investeren. Wij hebben er een hypotheek voor afgesloten.”

De mini WKK’s zijn eenvoudig in de bestaande installatie in te passen. De aanpassingen in elektrotechnische- en warmtetechnische installatie zijn mini-

maal. Voor de teruglevering van kleine hoeveelheden is geen voorziening in de computer of aanpassing van een normale elektriciteitsmeter nodig.

Dé tuinbouwbeurs voor ons

Cymbidiumteler Wim Valstar: “De Tuinbouw Relatiedagen in Gorinchem spreken me als enige beurs aan. Op de Horti Fair staan teveel buitenlandse stands, waar ik weinig bruikbare informatie vandaan kan halen.”

Algemeen directeur Ronnie Vos van de gelijknamige firma: “Gorinchem is dé tuinbouwbeurs voor ons, waar we onze doelgroep op bezoek krijgen. En door de uniforme stands is er meer gelijkheid onderling.”

Met twee mini WKK’s is het bedrijf zelfvoorzienend in het elektriciteitsverbruik en verlaagt daarmee de energiekosten.

Het kleinschalig cymbidiumbedrijf van Wim en Jan Valstar wekt de benodigde elektriciteit op met twee mini WKK’s. Deze installaties zijn niet bedoeld om terug te leveren, maar om de kosten te reduceren. De grootste winst zit in eerste 10.000 kWh. Omdat ze geen elektriciteit inkopen, betalen ze geen energiebelasting. De minimale aanpassingen in de bestaande elektrotechnische- en warmtetechnische installatie maken de inpassing van een mini WKK eenvoudig.

SAMENVATTING